

Titel: *Werkuitvoer en vergunning Almere The Natural Pavilion*

Uitgevoerd door: [REDACTED]

Gecontroleerd door: [REDACTED]

Opleverdatum: 24 augustus 2026

Aanleiding en doel

The Natural Pavilion is een restant van de Floriade en is oorspronkelijk als tijdelijk paviljoen gerealiseerd. Het paviljoen is op verzoek langer blijven staan en daarvoor is een vergunning verleend. Notarieel is vastgelegd dat het paviljoen uiteindelijk dient te worden verwijderd. In verband met deze verplichting heeft de initiatiefnemer reeds in januari 2026 de huur bij de gemeente Almere opgezegd, met als uitgangspunt dat het terrein per 1 juli 2026 leeg en conform de gemaakte afspraken zou worden opgeleverd.

Ten tijde van deze huuropzegging en de daarop gebaseerde planning voor de ontmanteling was bij de initiatiefnemer nog niet bekend dat in opdracht van de gemeente medewerkers van ecologisch onderzoeks- en adviesbureau Van der Goes en Groot ecologisch onderzoek binnen het grotere onderzoeksgebied Hortus uitvoerden en dat de uitkomsten daarvan consequenties konden hebben voor de planning en uitvoering van de ontmanteling. De relevante ecologische onderzoeksresultaten zijn daardoor pas in een later stadium onderdeel geworden van de voorbereiding van de werkzaamheden.

Naar aanleiding van de vastgestelde beschermde natuurwaarden is de voorgenomen werkwijze vervolgens aangepast. Voorafgaand aan de ontmanteling zijn vervangende voorzieningen gerealiseerd en zijn ecologische randvoorwaarden voor de uitvoering uitgewerkt. Deze memo beschrijft de voorgenomen werkzaamheden, de relevante ecologische bevindingen, de reeds gerealiseerde vervangende voorzieningen en de ecologische randvoorwaarden voor de ontmanteling.

Met een zorgvuldige uitvoer van het werk en adequate compenserende maatregelen wordt vergunning gevraagd in het kader van de Omgevingswet.

Op 13 juni 2026 heeft overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de Noordereng Groep, de gemeente Almere ([REDACTED]) en de Provincie ([REDACTED]). In dat overleg zijn de aangetroffen beschermde soorten en de door Van der Goes en Groot voorgestelde maatregelen besproken. Naar aanleiding van dit overleg zijn de vervangende voorzieningen vooruitlopend op de formele indiening gerealiseerd. Met deze memo wordt de voorgenomen aanpak via het Omgevingsloket vastgelegd en ter beoordeling voorgelegd.

Locatie en werkzaamheden

The Natural Pavilion bevindt zich op Arboretum West in Almere. De ontmanteling wordt gefaseerd en circulair uitgevoerd. Eerst worden het interieur en de installaties verwijderd. Vervolgens worden onderdelen aan de buitenzijde en de verschillende dakconstructies stapsgewijs gedemonteerd, waarna de overige delen van het gebouw worden verwijderd. Na

verwijdering van de bebouwing volgen de grond- en terreinwerkzaamheden en wordt de kavel opnieuw ingezaaid. Materialen worden waar mogelijk selectief gedemonteerd voor hergebruik en tijdelijk opgeslagen of direct afgevoerd.

Op de afbeelding hieronder is de locatie van het paviljoen in paarse omgrenzing zichtbaar, binnen het veel grotere onderzoeksgebied 'Hortus' in rode omgrenzing.

Paarse omgrenzing = The Natural Pavilion.

Ecologische bevindingen

Huismus: Het onderzoek naar Huismus is uitgevoerd conform het Kennisdocument Huismus, versie 2.1 (BIJ12, februari 2023). Op 17 april en 7 mei 2026 zijn inventarisatierondes uitgevoerd. Tijdens het onderzoek zijn vier verblijfplaatsen van Huismus vastgesteld.

Spreeuw: Tijdens de inventarisatierondes naar Huismus is één baltsende Spreeuw aangetroffen in The Natural Pavilion. Daarom wordt uitgegaan van een nestplaats.

De Spreeuw is in het provinciale beleid van Flevoland opgenomen in categorie 5b. Nesten van soorten uit deze categorie zijn in beginsel niet jaarrond beschermd, tenzij door de aantasting de lokale staat van instandhouding van de soort in het geding komt, bijvoorbeeld doordat geen of onvoldoende geschikte uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn.

Voor de beoordeling hiervan is de omgeving van The Natural Pavilion beschouwd. Daarbij is gekeken naar de aanwezigheid van alternatieve nestgelegenheid en geschikt functioneel leefgebied. De Spreeuw is een holenbroeder die gebruikmaakt van natuurlijke boomholten, nestkasten en geschikte holten en openingen in gebouwen. Het foerageergebied bevindt zich volgens Sovon doorgaans binnen circa 500 meter van de nestplaats.

Binnen de omgeving van The Natural Pavilion zijn bomen met holten aanwezig. Daarnaast zijn gazons, grasvelden en bermvegetaties aanwezig die geschikt foerageergebied vormen. Deze elementen worden door de voorgenomen ontmanteling niet aangetast.

Het demonteren van het paviljoen leidt tot het verdwijnen van één vastgestelde nestplaats van Spreeuw, maar niet tot een wezenlijke aantasting van het overige beschikbare broed- en foerageerhabitat in de directe omgeving. Gelet op de beschikbare alternatieve nestmogelijkheden en het behoud van geschikt foerageergebied wordt beoordeeld dat het verdwijnen van deze ene nestplaats de lokale staat van instandhouding van de Spreeuw niet in het geding brengt. De nestplaats wordt daarom in deze situatie niet als jaarrond beschermd aangemerkt.

Vleermuizen: Aan het paviljoen is potentie voor verblijfplaatsen van vleermuizen geconstateerd. Er is nader soortgericht vleermuisonderzoek uitgevoerd. Voor Meervleermuis is op 30-5-2026 en 20-6-2026 een ochtendronde uitgevoerd. Voor de kraam- zomerperiode zijn op 12-6-2026, 6-7-2026 en 15-7-2026 onderzoeksrondes uitgevoerd. Op 2-8-2026 is een middernachtronde uitgevoerd. En de eerste ronde voor paarverblijven is uitgevoerd op 15-8-2026.

Tijdens de bovengenoemde onderzoeksronden zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Ook zijn geen aanwijzingen voor een (massa)winterverblijfplaats in de vorm van middernachtzwermgedrag waargenomen. Het onderzoek naar paarverblijfplaatsen is op het moment van opstellen van deze memo nog niet afgerond. De aanwezigheid van een paarverblijfplaats kan daarom nog niet worden uitgesloten. Voor de maatregelen is daarom uit voorzorg rekening gehouden met één potentiële paarverblijfplaats.

Legenda:

- = *Huismus balts* send ronde 1
- = *Spreeuw balts* send ronde 2
- ★ = *Huismus nest* indicierend ronde 1
- ★ = *Huismus nest* indicierend ronde 2

Compensatie (reeds uitgevoerd)

Huismus

Tijdens het soortgerichte onderzoek zijn vier nestplaatsen van *Huismus* vastgesteld. Door de voorgenomen ontmanteling gaan deze nestplaatsen verloren. Voor het bepalen van het vervangende aanbod is aangesloten bij het Kennisdocument *Huismus* van BIJ12. Hierin wordt als uitgangspunt gehanteerd dat voor iedere nestplaats die zijn functie verliest minimaal twee nieuwe alternatieve nestplaatsen in een functionele omgeving aanwezig moeten zijn.

Uitgaande van vier vastgestelde nestplaatsen bedraagt de compensatieopgave daarmee minimaal acht vervangende nestplaatsen. Op 24 juli 2026 is hiervoor een paalvoorziening van het type Coco Nida (Faunus Nature) geplaatst. Deze voorziening is volgens de productspecificatie geschikt voor onder andere *Huismus* en biedt in totaal 16 afzonderlijke nestvoorzieningen. Daarmee wordt tweemaal het minimaal benodigde aantal vervangende nestplaatsen aangeboden.

Het gezamenlijk aanbieden van meerdere nestplaatsen sluit aan bij het sociale karakter van de *Huismus*. Het Kennisdocument *Huismus* geeft aan dat meerdere nestplekken bij elkaar kunnen worden aangeboden en dat een voorziening met meerdere nestplaatsen, zoals een mussenhotel, door meerdere paartjes kan worden ingenomen wanneer de functionele leefomgeving daarvoor geschikt is.

Naast de beschikbaarheid van vervangende nestgelegenheid is voor Huismus van belang dat ook de functionele leefomgeving behouden blijft. De groenstructuren rondom The Natural Pavilion blijven behouden, waardoor in de directe omgeving van de vervangende nestvoorziening dekking, rust- en schuilmogelijkheden en foerageergebied beschikbaar blijven.

Vleermuizen

Voor het bepalen van het vervangende aanbod is aangesloten bij het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis. Bij het verdwijnen van een verblijfplaats wordt daarin als uitgangspunt een overcompensatie van 1:4 gehanteerd. Omdat in deze situatie uit voorzorg rekening wordt gehouden met één potentiële verblijfplaats met een paarfunctie, is uitgegaan van een functionele compensatieopgave van vier vervangende verblijfsmogelijkheden.

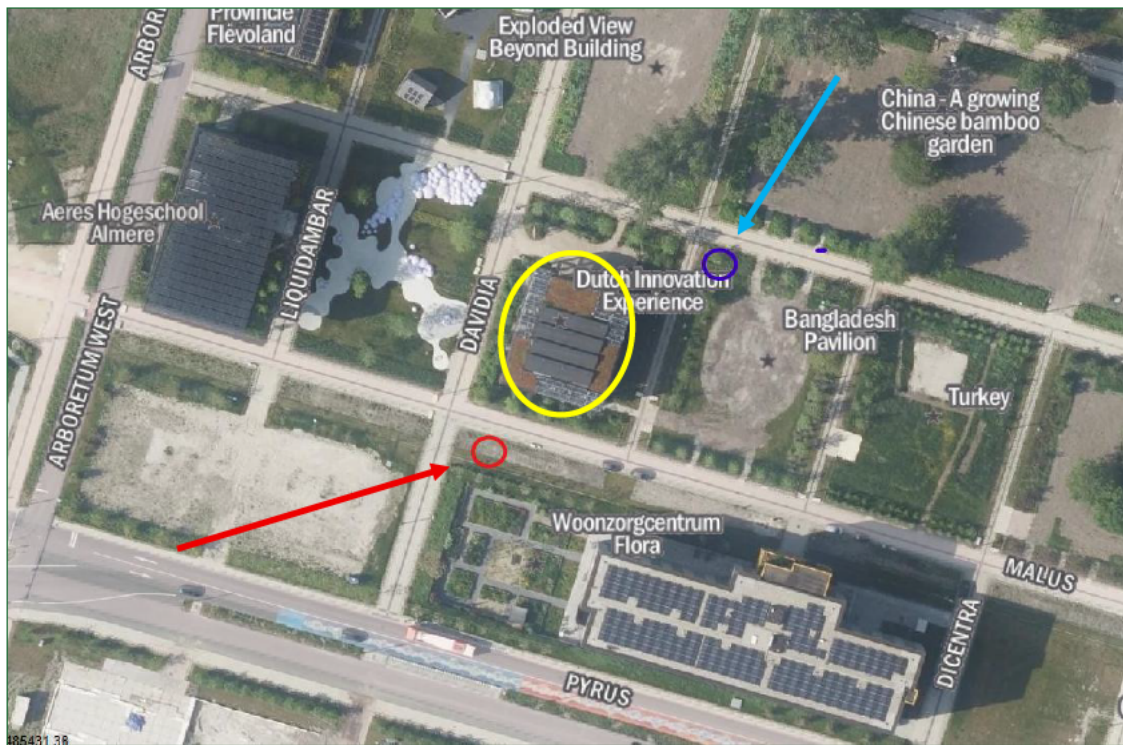
Het Kennisdocument geeft daarbij aan dat deze verhouding niet noodzakelijk met vier afzonderlijke kasten hoeft te worden ingevuld. Bij toepassing van een grotere, geschakelde of meerlaagse voorziening kan hiervan gemotiveerd worden afgeweken wanneer binnen de voorziening voldoende verschillende verblijfsmogelijkheden en microklimaten worden aangeboden. Dit betreft maatwerk waarbij de gezamenlijke ecologische functionaliteit van de voorziening bepalend is.

Op 24 juli 2026 is hiervoor een meerlaagse vleermuispaalkast van het type Coco Echo (Faunus Nature) geplaatst. De voorziening is geschikt voor verschillende vleermuissoorten, waaronder de Gewone dwergvleermuis, en bedoeld voor zomer- en paarverblijffuncties.

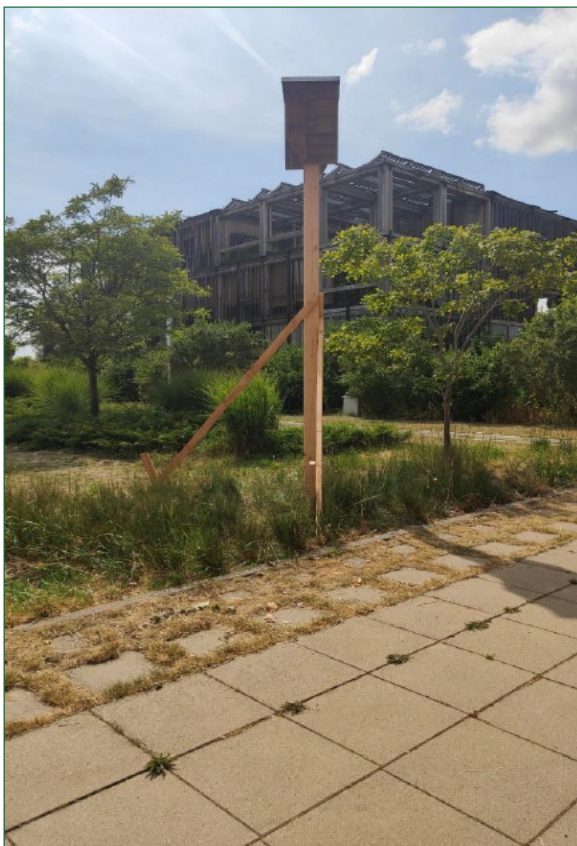
De voorziening onderscheidt zich daarmee van een kleine, enkelvoudige vleermuis kast. Door de combinatie van meerdere zijden en drie verblijflagen per kant worden binnen één fysieke voorziening meerdere verblijfszones aangeboden. De verschillende oriëntaties van de zijden en de interne gelaagdheid bieden daarbij variatie in expositie en microklimaat. Vleermuizen kunnen daardoor binnen de voorziening verschillende verblijfsposities benutten afhankelijk van de op dat moment gunstige omstandigheden. Dit sluit aan bij het uitgangspunt uit het Kennisdocument dat bij grote, meerlaagse voorzieningen niet uitsluitend het aantal fysieke kasten, maar ook de aangeboden variatie in verblijfsmogelijkheden en microklimaat van belang is.

De paalkast is binnen 50 meter van The Natural Pavilion geplaatst. Daarmee bevindt de vervangende voorziening zich binnen de voorkeursafstand die het Kennisdocument noemt voor vervangende zomer- en paarverblijfplaatsen en binnen dezelfde lokale leefomgeving. De kast is volgens de productspecificatie geschikt voor plaatsing op 4 of 5 meter hoogte vanaf maaiveld. Op de gerealiseerde locatie bevindt de kast zich op ruime hoogte boven het maaiveld en is rondom de voorziening een grotendeels vrije in- en uitvliegzone aanwezig. De aanwezige bomen en beplanting blokkeren de directe aanvliegroute niet.

De Coco Echo wordt daarmee beschouwd als één fysieke maatwerkvoorziening die door de meerzijdige en meerlaagse opbouw meerdere functioneel verschillende verblijfsmogelijkheden aanbiedt. De voorziening wordt niet rekenkundig gelijkgesteld aan vier afzonderlijke vleermuis kasten. De ecologische onderbouwing ligt in de gezamenlijke functionaliteit en interne differentiatie van de voorziening, waarmee invulling wordt gegeven aan het doel van de 1:4-systematiek: voldoende alternatief aanbod en variatie bieden om de kans op acceptatie van de vervangende verblijfplaats te vergroten.

Locaties compensatie The Natural Pavilion
 Rode cirkel met pijl = locatie huismussenpaal.
 Blauwe cirkel met lichtblauwe pijl = locatie vleermuispaal.
 Gele cirkel = locatie The Natural Pavilion.

Afbeelding van geplaatste vleermuispaal (links) en huismussenpaal (rechts).

Ecologische maatregelen voor de uitvoering

Het ontmantelen van het paviljoen zal plaatsvinden na het broedseizoen, maar nog in het actieve vliegseizoen van vleermuizen (vóór november 2026) wanneer geen actieve nesten van Huismus of Spreeuw meer aanwezig zijn. Een ecologisch deskundige bepaalt voorafgaand aan de werkzaamheden aan potentieel geschikte gebouwdelen, mede op basis van seizoen, weersomstandigheden en een controle van de betreffende gebouwdelen, wanneer deze werkzaamheden verantwoord kunnen worden uitgevoerd. Mocht tijdens de controle van de ecooloog nog een bezet nest worden aangetroffen, dan dienen de werkzaamheden aan deze gebouwdelen te worden uitgesteld tot het laatste jong is uitgevlogen.

Zoals het bijgevoegde document 'Natural Pavilion ontmanteling' beschrijft, worden de verschillende onderdelen van het gebouw gefaseerd ontmanteld.

Conclusie

Gelet op de aard en omvang van de ingreep, de reeds gerealiseerde vervangende voorzieningen, de toegepaste overcompensatie, het behoud van functioneel leefgebied en de ecologische randvoorwaarden waaronder de ontmanteling wordt uitgevoerd, wordt beoordeeld dat de ecologische functionaliteit voor de betrokken soorten behouden blijft. Bij uitvoering conform de in deze memo beschreven maatregelen en werkperioden wordt niet verwacht dat de gunstige staat van instandhouding van Huismus, Spreeuw en de mogelijk betrokken vleermuizen door de voorgenomen ontmanteling in het geding komt. Ook wordt, bij naleving van deze maatregelen en ecologische begeleiding, geen wezenlijke schade aan de aanwezige beschermde natuurwaarden verwacht.